

สารบัญ

สถานการณ์การละเมิดสิทธิแรงงาน
และบทเรียนหกปีของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน

CONTENTS

คำนำ	- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) - ประธานอนุกรรมการสิทธิแรงงาน	
บทสรุปผู้บริหาร โดย บรรณานิการ	- ภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ	๑๑ ๒๐
บทที่ ๑	บทนำ	๒๗
บทที่ ๒	กรอบแนวคิด หลักกฎหมาย และมาตรฐานสิทธิมนุษยชนด้านแรงงาน ๒.๑ กรอบแนวคิดสิทธิมนุษยชนด้านแรงงาน (๑) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (๒) กติกาและอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ประเทศไทยเป็นภาคี ๒.๒ หลักกฎหมายในประเทศ (๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (๒) กฎหมายหลักด้านแรงงานในความรับผิดชอบของกระทรวงแรงงาน และหน่วยงานอื่น	๓๓
บทที่ ๓	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน ที่มาและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ บทบาทหน้าที่ของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน กระบวนการทำงานของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน	๕๑
บทที่ ๔	การละเมิดสิทธิแรงงานคนทำงานภาคเอกชน สถานการณ์ปัญหาและรูปแบบการละเมิด ๑. การละเมิดสิทธิตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ๒. การละเมิดสิทธิด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน และเงินทดแทน ๓. การละเมิดสิทธิด้านประกันสังคม ๔. การละเมิดสิทธิและเสรีภาพในการรวมตัวและการเจรจาต่อรอง ๕. การจ้างงานโดยไม่เป็นธรรม มูลเหตุการละเมิด การดำเนินการและมาตรการแก้ไขปัญหาของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๖๑

สารบัญ

สถานการณ์การละเมิดสิทธิแรงงาน และบทเรียนหลักของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน

CONTENTS

บทที่ ๕	การละเมิดสิทธิแรงงานคนทำงานภาครัฐ สถานการณ์และรูปแบบการละเมิด มูลเหตุการละเมิด การดำเนินการของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน กรณีศึกษา กรณีการยุบเลิก หรือแปรรูปรัฐวิสาหกิจ กรณีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพความปลอดภัยและอาชีวอนามัย กรณีการคุ้มครองสิทธิแรงงาน การดำเนินการของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน ความเห็นของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน ต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนคนทำงานภาครัฐ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๒๓
บทที่ ๖	การละเมิดสิทธิแรงงานคนทำงานภาคเศรษฐกิจนอกระบบ สถานการณ์ปัญหาและรูปแบบการละเมิด ๑. สภาพทั่วไปของผู้รับงานไปทำที่บ้าน ๒. สเหตุสำคัญที่เกิดงานที่รับไปทำที่บ้าน ๓. กรอบแนวคิดทางสากลในการขับเคลื่อนทางด้านนโยบาย เพื่อคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน ๔. การขับเคลื่อนของเครือข่ายแรงงานนอกระบบ ในเรื่องนโยบายและกฎหมาย (๔.๑) ilarขยายประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ (๔.๒) รูปแบบสมัครใจ หรือบังคับ ๕. มูลเหตุการละเมิดสิทธิแรงงานในภาคเศรษฐกิจนอกระบบ ๖. การดำเนินการของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน ๗. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๔๗
บทที่ ๗	การละเมิดสิทธิแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ สถานการณ์ปัญหาการละเมิดสิทธิแรงงาน กรณีการร้องเรียนการละเมิดสิทธิแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการละเมิดสิทธิแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ การดำเนินการของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน มาตรการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๖๕

CONTENTS

บทที่ ๘ การละเมิดสิทธิแรงงานข้ามชาติ ๑๘๓

สถานการณ์แรงงานข้ามชาติในภาพรวม
 สถานการณ์ปัญหาและรูปแบบการละเมิดและกรณีศึกษา
 มูลเหตุการละเมิดสิทธิแรงงานข้ามชาติ
 การดำเนินการและมาตรการแก้ไขปัญหา
 ของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน
 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

บทที่ ๙ บทเรียนการทำงาน ของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน และ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ๒๐๗

ปัญหาและบทเรียนในกระบวนการตรวจสอบของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงาน
 ปัญหาและอุปสรรคในการใกล้ชิด
 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของศาลในการใกล้ชิด
 บทเรียนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการสิทธิแรงงานในภาพรวม

บทที่ ๑๐ บทสรุปและข้อเสนอแนะ ๒๒๗

สถานการณ์ปัญหาและรูปแบบการละเมิด
 มูลเหตุ การละเมิด
 ข้อเสนอแนะด้านนโยบายและกฎหมาย
 ด้านการไม่เลือกปฏิบัติ
 ด้านการคุ้มครองแรงงาน สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน
 ด้านการรวมตัวและการเจรจาต่อรองร่วม
 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านคนทำงานภาครัฐ
 ข้อเสนอแนะด้านนโยบายกรณีคนไทยไปทำงานต่างประเทศ
 ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ
 ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานศาลยุติธรรม
 ข้อเสนอแนะด้านนโยบายทั่วไป
 ข้อเสนอมาตรการด้านการศึกษา

For educational use and reference

สารบัญ

สถานการณ์การละเมิดสิทธิแรงงาน
และบทเรียนหกปีของคณะกรรมการสิทธิแรงงาน

CONTENTS

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑ รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)	๒๔๖
- รายงานผลการตรวจสอบที่ ๑๐๑/๒๕๕๐	๒๔๗
- รายงานผลการตรวจสอบที่ ๙๑/๒๕๕๐	๒๖๔
- รายงานผลการตรวจสอบที่ ๔/๒๕๔๘	๒๗๔
- รายงานผลการตรวจสอบที่ ๓๑/๒๕๕๐	๒๘๖
- รายงานผลการตรวจสอบที่ ๔๖๓/๒๕๕๐	๒๙๒
- รายงานผลการตรวจสอบที่ ๔๖/๒๕๕๑	๒๙๙
ภาคผนวก ๒ กรณีตัวอย่างคำตอบหรือคำชี้แจงของหน่วยงานรัฐ ต่อข้อเสนอมาตรการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตามรายงานผลการตรวจสอบ กสม.	๓๑๗
ภาคผนวก ๓ สถิติการร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านแรงงาน ตั้งแต่ ปี ๒๕๔๔ - ๒๕๕๐	๓๓๔
ภาคผนวก ๔ กระบวนการตรวจสอบกรณีร้องเรียนของ กสม. สถิติภาพรวมคำร้องเรียนต่อ กสม. ผังโครงสร้างคณะกรรมการในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	๓๓๗ ๓๓๘ ๓๓๙
ภาคผนวก ๕ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านแรงงาน คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและตรวจสอบปัญหาแรงงาน คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสิทธิแรงงาน คำอธิบายความหมายของเครื่องหมาย แนะนำหนังสือ	๓๔๐ ๓๔๑ ๓๔๒ ๓๔๓ ๓๔๔ ๓๔๕
ภาคผนวก ๖ บทคัดย่อบทที่ ๑ - บทที่ ๑๐ - ภาษาอังกฤษ	๓๔๖